

EMPRESA FAMILIAR

Les avellanes, es cullen o es pleguen?

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador

Consulting Barcelona Economia

En aquesta època de l'any és una pregunta habitual de molts habitants de ciutat que coneixen algun col·lega del Baix Camp o del Tarragonès. Sorpresos més d'una vegada per les carreteres tallades en una operació retorn de qualsevol cap de setmana, poc saben del drama de les economies familiars que encara depenen d'aquesta fruita seca. Les que no en depenen és perquè han canviat de cultiu, o han buscat altra feina, fan de pagès de cap de setmana, de manera que l'avellana no és la principal font d'ingrés. En molts altres casos el manteniment del cultiu respon a qüestions sentimentals. Els signants d'aquesta secció són de terra d'avellanes i van créixer en famílies involucrades en aquest cultiu, actualment tan castigat. Sense passió gosen afirmar i defensar que la nostra avellana és més bona que la turca. Si no fos que aquesta té uns preus tan baixos! La qualitat ha servit de ben poc davant el galop de la globalització dels mercats, i ha condemnat així la producció en un país en què per viure es necessiten més diners que no pas a Turquia. Però no tots els mals vénen d'orient, potser nosaltres no hem sabut valorar prou bé el producte, innovant més, comunicant millor...

Catalunya ha estat bressol de milers d'empreses agràries i industrials que han configurat un teixit productiu d'un nivell força notable en el context mundial, algunes d'elles convertides en multinacionals

(de butxaca, si es vol, perquè no tenen la dimensió de les grans corporacions), la major part d'elles familiars. Al seu costat, hi ha una munió d'empreses petites i mitjanes, també majorment familiars. Dues característiques fonamentals d'aquest tipus d'empreses són la preocupació per la qualitat (del producte i del servei) i l'orientació a llarg termini. Tant l'una com l'altra encapen bé amb els trets propis de la gent d'aquesta terra. Però vet aquí que, cada vegada més, les grans empreses multinacionals són els protagonistes destacats del teixit productiu. Emparades pel seu enorme potencial econòmic i financer, es fan un lloc en els mercats que toquen malgrat que la seva vida mitjana és de menys de 40 anys, segons un estudi de la Royal-Dutch/Shell citat per Peter M. Senge al seu *best seller* *La quinta disciplina*.

Tal com ho han fet sempre els pagesos, els empresaris es queixen sovint. Els primers, amb les collites en mans del temps, veuen perillar la seva forma de vida

tradicional; els segons, amb l'amenaça dels grans monstres multinacionals, comencen a sospesar si els surten a compte les inversions del patrimoni familiar i les preocupacions del dia a dia pel profit que en treuen. Fins al punt de pensar si la transferència als fills no tindrà més de mala jugada que no pas de favor.

El nombre d'empleats en empreses familiars del país és molt superior al de

les multinacionals instal·lades aquí, les xifres de negoci sumades són també més altes, de la mateixa manera que el control local dels negocis és una variable a considerar. No es tracta que els governants protegeixin allò que ja no és competitiu, sinó de facilitar l'aparició d'iniciatives empresarials, d'impulsar la innovació, de fer de la qualitat un estàndard competitiu. De cara enfora, de vendre al món la imatge d'un país de primera mà amb potencial propi. No fos cas que, com ha passat amb l'avellana, a la vista de les benvingudes que el poder adreça a les grans firmes, els empresaris catalans es retirin a gaudir dels diners de la venda del seu negoci i deixin un país erm.

La resposta a la pregunta inicial és que les avellanes es pleguen de terra, perquè cauen soles; però doblegar l'esquena ha de valer la pena. Altrament, més val deixar-les-hi i que els ratolins facin un banquet d'enterrament... a la nostra salut!